

**TAUTINIŲ MAŽUMŲ DEPARTAMENTO
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

2025 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2026

Vilnius

VADOVO PRANEŠIMAS

2025 metai Tautinių mažumų departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Departamentas) tapo nuoseklaus strateginio kryptingumo, brandesnio veiklos planavimo ir duomenimis grįstų sprendimų įtvirtinimo laikotarpiu. Besikeičiančio geopolitinio saugumo, augančios migracijos ir visuomenės poliarizacijos kontekste Departamentas kryptingai stiprino savo vaidmenį, formuojant atsparią, įtraukią ir telkiančią Lietuvos visuomenę. Šiais metais ypač akcentuota, kad tautinių mažumų politika nebegali būti fragmentiška – ji turi remtis sistetine analize, ilgalaikėmis vizijomis ir realiais bendradarbiavimo mechanizmais.

2025 metais buvo padėtas tvirtas pagrindas sisteminei tautinių mažumų būklės stebėsenai. Patvirtintas ir pradėtas įgyvendinti projektas „Tautinių mažumų būklės stebėsenos tobulinimas“ leido parengti metodiką, kuri ateityje sudarys prielaidas objektyviai vertinti tautinių mažumų padėtį, identifikuoti problemas ir matuoti politikos priemonių poveikį. Tai reikšmingas žingsnis pereinant nuo pavienių iniciatyvų prie ilgalaikės, duomenimis pagrįstos tautinių mažumų politikos.

Vienu reikšmingiausių 2025 metų įvykių tapo tarptautinė konferencija „iN’25: Integracijos ir įtraukties forumas“, subūrusi platų nacionalinių ir tarptautinių ekspertų, politikos formuotojų, akademikų, žiniasklaidos ir nevyriausybinių organizacijų atstovų ratą. Šis forumas tapo svarbia diskusijų ir idėjų mainų platforma, leidusia pažvelgti į integracijos procesus ne tik nacionaliniu, bet ir tarptautiniu mastu. Konferencijoje aptartos temos – nuo pilietinės visuomenės stiprinimo ir migracijos iššūkių iki dirbtinio intelekto taikymo integracijos politikoje – atspindėjo Departamento siekį ieškoti šiuolaikiškų, inovatyvių ir veiksmingų sprendimų.

Gegužės 21 d. Lietuvoje minint Tautinių bendrijų dieną, Šv. Kotrynos bažnyčioje vyko Departamento organizuotas iškilmingas nusipelnusių tautinių mažumų atstovų ir visuomenės veikėjų apdovanojimų renginys.

Įgyvendindamas 2025 m. sausio 1 d. įsigaliojusį Lietuvos Respublikos tautinių mažumų įstatymą, Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės suformavo Tautinių mažumų tarybą, sudarytą iš tautines mažumas vienijančių organizacijų bei nevyriausybinių organizacijų, veikiančių tautinių mažumų teisių srityje, atstovų.

Svarbią vietą Departamento veikloje užėmė ir tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų (toliau – Centrų) lankytojų apklausa. Rezultatų analizė atskleidė, kad Centrai yra itin svarbūs kaip saugios, atviros ir telkiančios erdvės, kurios ne tik puoselėja kultūrinę tapatybę, bet ir prisideda prie užsieniečių integracijos, tarpkultūrinio dialogo ir visuomenės sanglaudos. Kartu išryškėjusios diskriminacijos patirtys, informacinės sklaidos trūkumai ir finansinio tvarumo klausimai patvirtino būtinybę nuosekliai stiprinti šių Centrų veiklą ir jų vaidmenį nacionaliniu mastu.

Atsiliepiant į šiuos iššūkius, 2025 m. buvo suburta ekspertinė darbo grupė, kurios darbas leido struktūruotai identifikuoti pagrindines tautinių mažumų integracijos problemas ir pateikti rekomendacijas. Šis procesas sustiprino dialogą tarp mokslo, viešojo sektoriaus ir pilietinės visuomenės bei sudarė prielaidas tolesniam bendradarbiavimui.

Metų pabaigoje pradėtos ir reikšmingos institucinės pertvarkos diskusijos, susijusios su viešųjų įstaigų veiklos konsolidavimu tautinių mažumų srityje. Šie sprendimai orientuoti į veiklos efektyvumą, aiškesnį funkcijų pasiskirstymą ir stipresnį nacionalinį koordinavimą, siekiant, kad valstybės investicijos kurtų didžiausią įmanomą pridėtinę vertę.

2025-ieji patvirtino, kad tik nuoseklus darbas, atvirumas dialogui ir gebėjimas laiku priimti sprendimus leidžia stiprinti visuomenės atsparumą ir pasitikėjimą valstybe. Departamentas ir toliau sieks būti patikimu partneriu visiems, kurie nori kurti Lietuvą kaip bendrus namus – saugius, atvirus ir pagarbius kiekvienam žmogui, nepriklausomai nuo jo kilmės ar tapatybės.

I SKYRIUS

STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Departamento valstybės veiklos sritis – 8 kultūra ir visuomenės informavimas. Departamentas, vykdydamas savo veiklą, prisideda prie Nacionalinio pažangos plano (toliau – NPP) 04 tikslo „Stiprinti tautinį ir pilietinį tapatumą, didinti kultūros svarbą ir visuomenės kūrybingumą“ įgyvendinimo, bei prie 2021 – 2030 metų Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos kultūros ir kūrybingumo plėtros programos (toliau – KKP programa) įgyvendinimo.

Departamento veiklos tikslas - Siekti tautinių santykių darnos (kodas 08-001-11).

1 lentelė. Veiklos tikslo „**Siekti tautinių santykių darnos**“ poveikio rodikliai.

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siektina poveikio rodiklio reikšmė (2025 metai)	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2023 metai	2024 metai	2025 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	4	5		6	7	8
1.2. E-08-001-11-02 Gyventojų, manančių, kad visuomenei naudinga, kuomet ji sudaryta iš skirtingoms kultūroms priklausančių žmonių, dalis ¹ (procentai)	79 (2020)	76	-	-	-	netaikoma	netaikoma

2023 m. atliktas Lietuvos kultūros tarybos tyrimas „Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis“ vykdomas periodiškai – kas trejus metus. Atsižvelgiant į nustatytą tyrimo cikliškumą, kitas tyrimo etapas numatytas 2026 metais. Dėl šios priežasties 2025 metams nebuvo suplanuotos rodiklių reikšmės, taip pat nėra ir faktinių duomenų. 2025 m. laikotarpis nepatenka į tyrimo vykdymo grafiką, todėl planinės ir faktinės reikšmės šiems metams nebuvo nustatomos.

Prognozuojama, kad pagal optimistinį scenarijų, rodiklis „Gyventojų, manančių, kad visuomenei naudinga, kuomet ji sudaryta iš skirtingoms kultūroms priklausančių žmonių, dalis“ kasmet augtų 2 proc.

Įgyvendindamas veiklos tikslą – siekti tautinių santykių darnos, Departamentas 2025 m. veiklas organizavo pagal tris veiklos prioritetus:

- kurti darnią pilietinę visuomenę, integruojant tautinių bendruomenių kultūrinį, istorinį paveldą į Lietuvos visuomenę bei plėtojant kultūrinę įvairovę;
- stiprinti tautinių mažumų atsparumą informacinėms grėsmėms ir tautinių mažumų pažinimą bei visuomenės informavimą;
- stiprinti tautinių mažumų atstovavimą nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu.

¹ Šaltinis: 2023 m. Lietuvos kultūros tarybos atlikto tyrimo „Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis“ ataskaita. Tyrimas atliekamas kas trejus metus. Artimiausias tyrimas numatomas 2026 m.

II SKYRIUS
PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

2 lentelė. Valstybės veiklos srityse įgyvendinamos programos, pažangos ir tęstinės veiklos uždaviniai, jų asignavimai ir kitos lėšos bei poveikio rodikliai

Valstybės veiklos sritys, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos sritys, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2023 metais	2024 metais				2025 metais	2025 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
08	08 Kultūros ir visuomenės informavimo valstybės veiklos sritis	1524,0	1511,3	99,2								
08-001	Tautinių mažumų integracija į Lietuvos visuomenę, išsaugant jų tapatybę funkcijų vykdymo programa	903,0	890,3	98,6								
08-001-11-01	Skatinti visapusišką tautinių mažumų integraciją	495,0	483,0	98	-							

E-08-001-11-01-01	Ne lietuvių tautybės gyventojų, teigiančių, kad jų asmeninis tapatumas yra tvirtai susijęs su Lietuvos kultūra, dalis, proc. (procentai) ^[1]					73	-	68	-	-		
08-001-11-02	Stiprinti tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų bendruomeniškumą, įgalinant ir konsoliduojant tautines mažumas su bendruomenėmis, savivalda, nevyriausybėmis organizacijomis, plėtojant tautinių mažumų įtrauktį į Lietuvos švietimo, kultūros, informacinę erdvę	408,0	407,0	99,8								
E-08-001-11-02-01	Tautinių mažumų kultūros centrų lankytojų skaičius (žmonės)					43535	46364	60000	59700	99,5		
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso		903,0	890,3	98,6								
iš jo:												
1.1. valstybės biudžeto lėšos		903,0	890,3	98,6								
1.2. bendrojo finansavimo lėšos		-	-	-								
1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos		-	-	-								

^[1] Rodiklis yra iš Lietuvos kultūros tarybos tyrimo „[Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis](#)“ (toliau – LKT Tyrimas), atliekamo kas trejus metus, todėl atitinkamais metais nėra planinių ir/ar faktinių reikšmių. 2025 m. rodiklio planinė reikšmė buvo planuota remiantis Susitarimu dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių įstaigos Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės vadovui.

1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos		-	-	-								
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)		-	-	-								
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos		-	-	-								
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos		-	-	-								
Iš viso 08-001 programai (1 +2 + 3+ 4)												
08-002	Tautinių mažumų departamento valdymo programa	621,0	621,0	100								
08-002-12-01	Tęstinės veiklos uždavinys Užtikrinti tinkamą tautinių mažumų programos administravimą ir darbuotojų darbo sąlygas	621,0	621,0	100								
R-08-002-12-01-01	Kvalifikaciją tobulinusių darbuotojų skaičius(vienetai)					11	15	15	15	100		
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso		621,0	621,0	100								
iš jo:		621,0	621,0	100								
1.1. valstybės biudžeto lėšos												
1.2. bendrojo finansavimo lėšos		-	-	-								

1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	-	-	-								
1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos	-	-	-								
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)	-	-	-								
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos	-	-	-								
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos	-	-	-								
Iš viso 08 valstybės veiklos sričiai (1 +2 + 3+ 4)	1524,0	1511,3	99,2								

Departamentas 2025 metais vykdė dvi programas – funkcijų vykdymo **Tautinių mažumų integracija į Lietuvos visuomenę, išsaugant jų tapatybę** programą ir **Tautinių mažumų departamento valdymo** programą.

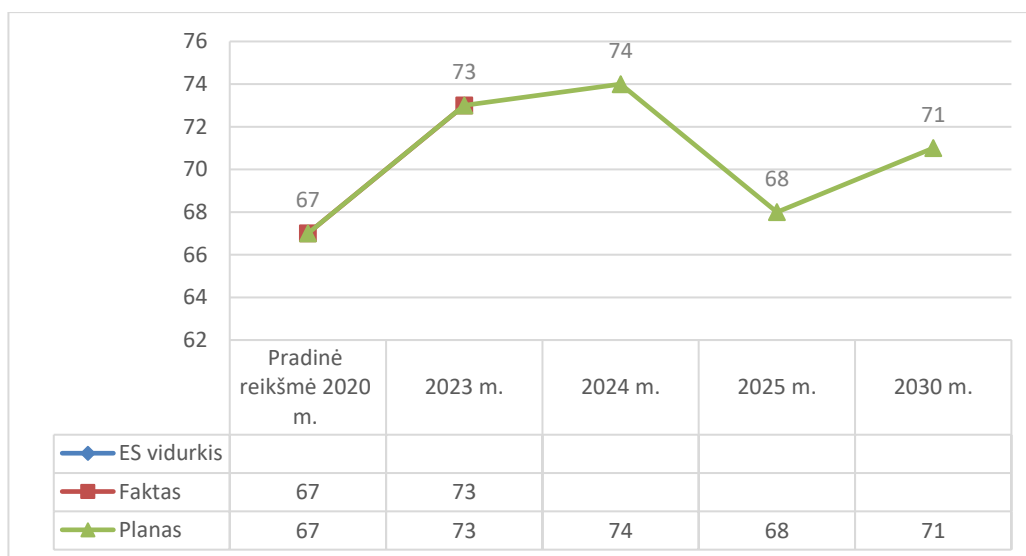
Tautinių mažumų integracija į Lietuvos visuomenę, išsaugant jų tapatybę programa – funkcijų vykdymo programa, prisidėjo įgyvendinant Departamento tikslą – siekti tautinių santykių darnos bei prisidėjo prie NPP 04 tikslo „Stiprinti tautinį ir pilietinį tapatumą, didinti kultūros svarbą ir visuomenės kūrybingumą“ įgyvendinimo bei KKP programos pažangos priemonės „Tautinių mažumų išitraukimo ir įtraukties į visuomeninį gyvenimą skatinimas ir informacinės atskirties mažinimas“ įgyvendinimo.

Funkcijų vykdymo programoje „**Tautinių mažumų integracija į Lietuvos visuomenę, išsaugant jų tapatybę**“ yra du tęstinės veiklos uždaviniai:

1. skatinti visapusišką tautinių mažumų integraciją;
2. stiprinti tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų bendruomeniškumą, įgalinant ir konsoliduojant tautines mažumas su bendruomenėmis, savivalda, nevyriausybinėmis organizacijomis, plėtojant tautinių mažumų įtrauktį į Lietuvos švietimo, kultūros, informacinę erdvę.

Tęstinės veiklos uždavinio „Skatinti visapusišką tautinių mažumų integraciją“, poveikio rodiklis – „Ne lietuvių tautybės gyventojų, teigiančių, kad jų asmeninis tapatumas yra tvirtai susijęs su Lietuvos kultūra, dalis, (procentai)“.

1 paveikslas. Ne lietuvių tautybės gyventojų, teigiančių, kad jų asmeninis tapatumas yra tvirtai susijęs su Lietuvos kultūra, dalis, (procentai)².

Grafike matyti, kad 2020–2024 m. laikotarpiu rodiklis augo (nuo 67 proc. iki 74 proc.), o 2025 m. plane numatytas laikinas sumažėjimas iki 68 proc. Ilgalaikėje perspektyvoje (iki 2030 m.) planuojamas nuosaikus augimas iki 71 proc. Taigi bendra tendencija rodo stiprėjančias ne lietuvių tautybės gyventojų sąsajas su Lietuvos kultūra, nors trumpuoju laikotarpiu numatomi svyravimai.

2025 m. Departamentas, siekdamas **kurti darnią pilietinę visuomenę, integruojant tautinių bendruomenių kultūrinį, istorinį paveldą į Lietuvos visuomenę bei plėtojant kultūrinę įvairovę,**

² Rodiklis yra iš Lietuvos kultūros tarybos tyrimo „[Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis](#)“ (toliau – LKT Tyrimas), atliekamo kas trejus metus. 2025 metų rodiklio reikšmė planuota remiantis Susitarimu dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių įstaigos Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės vadovui, 2030 metų rodiklio reikšmė planuojama remiantis LKT Tyrimo pesimistine prognoze.

dirbo su tautinių mažumų nevyriausybinėmis organizacijomis (toliau - NVO), rėmė integracines, kultūrinės ir kūrybines veiklas, organizavo mokymus, kvalifikacijos kėlimo seminarus, specialias priemones atskirtį patiriančiai romų tautinei mažumai. Taip pat – organizavo kultūros projektų, skatinančių tautinių mažumų kultūrų plėtotę, dalinio finansavimo konkursą, atliko įgyvendinamų projektų ir NVO kultūrinės veiklos monitoringą. Projektų paraiškos buvo priimamos per Elektroninę paraiškų ir ataskaitų valdymo sistemą (EPAVS). 2025 m. Departamentas finansavo tautinių mažumų kultūros sklaidos projektus, kuriuos pareiškėjai galėjo teikti nuo 2024 m. lapkričio 18 d. iki gruodžio 15 d. Iš viso gautos 237 paraiškos. Atlikus administracinės atitikties vertinimą, 228 paraiškos perduotos ekspertų komisijai, kurią sudarė įvairių institucijų ir nevyriausybinių organizacijų atstovai.

Vadovaujantis Tautinių mažumų departamento direktoriaus 2025 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. IV-17 „Dėl 2025 m. valstybės biudžeto lėšų skyrimo kultūros projektams, skatinantiems tautinių mažumų kultūrų plėtotę“, buvo paskirstytas finansavimas:

1. *Tautinių mažumų nevyriausybinių organizacijų veiklos skatinimo iniciatyvoms* – 197 665 Eur. Iš viso finansuoti 96 projektai (2024 m. skirta 175 tūkst. eurų, finansuoti 96 projektai). Įgyvendinant projektus surengta apie 200 kultūrinių, edukacinių ir bendruomeninių renginių: organizuotos konferencijos, mokymai, seminarai, kūrybinės dirbtuvės, stovyklos ir kitos veiklos. Dalinai finansuotų projektų dalyvių ir renginių lankytojų skaičius siekė 37 230 asmenų. Taip pat projektų įgyvendinimo metu parengti ir išleisti leidiniai, skirti tautinių mažumų kultūros ir kūrybos sklaidai.

Gegužės 2–3 d. Visagino kultūros centre organizuota kompetencijų ugdymo veikla tautinių mažumų nevyriausybinių organizacijų lyderiams aktualiais klausimais. Susitikimuose dalyvavo baltarusių, totorių, ukrainiečių, vokiečių, rusų ir uzbekų tautinių bendrijų atstovai. Vizito metu pristatytos vykdomos kultūrinės, edukacinės ir meninės veiklos bei aptartos pagrindinės tautinių bendrijų problemos: finansavimo trūkumas, žmogiškųjų išteklių stoka, kalbos barjerai ir iššūkiai, kylantys dirbant su įvairaus amžiaus vaikais. Taip pat aptartos Neformalaus vaikų švietimo krepšelio (toliau – NVŠ) naudojimo sąlygos ir galimybės, kuriomis tautinių mažumų organizacijos gali pasinaudoti.

2025 m. lapkričio 24–25 d. Kauno įvairių tautų kultūrų centre ir Klaipėdos tautinių kultūrų centre organizuoti seminarai, skirti tautinių mažumų nevyriausybinių organizacijų lyderių kompetencijų ugdymui, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 50 organizacijų atstovų. Seminarų metu pristatyti tautinių mažumų politikos formavimo ir įgyvendinimo principai, naujasis Tautinių mažumų įstatymas bei atnaujintos Departamento funkcijos, supažindinta su prioritetinėmis veiklos kryptimis, kultūros projektų finansavimo galimybėmis, projektų konkursų tvarkos pokyčiais ir projektų įgyvendinimo bei atsiskaitymo procedūrų aktualijomis, akcentuojant efektyvų lėšų panaudojimą, tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir tolesnės veiklos planavimo svarbą.

2. *Romų sociokultūrinės integracijos projektams* 2025 m. skirta 25 000 Eur. Finansavimas skirtas 8 projektams (2024 m. skirta 25 000 Eur. finansuoti 7 projektai).

2025 m. Departamentas skatindamas romų įtrauktį, įgyvendino tęstinį Europos Komisijos finansuojamą projektą „Vietinės romų platformos – kelias link bendradarbiavimo su savivaldybėmis (VII dalis)“ ir vykdė Romų įtraukties iki 2030 metų veiksmų plano priemones.

2025 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. IV-52 buvo atnaujintas Romų įtraukties iki 2030 m. veiksmų planas, jį išdėstant nauja redakcija. Įgyvendinant Europos Komisijos finansuojamą projektą „Vietinės romų platformos – kelias link bendradarbiavimo su savivaldybėmis (VII dalis)“, 2025 metais buvo organizuoti romų tautinės mažumos įgalinimo renginiai įvairiose Lietuvos savivaldybėse, taip pat Estijoje. Papildomai įgyvendintos veiklos, orientuotos į romų moterų gerovę: bendradarbiaujant su romų moterimis, auginančiomis vaikus, didintas šeimos planavimo priemonių prieinamumas, atsižvelgiant į tai, kad dėl finansinių priežasčių daugeliui jų šios priemonės nėra lengvai prieinamos. Romų jaunimui, besimokančiam vidurinių mokyklų 11–12 klasėse ir profesinio mokymo įstaigose, buvo skirtos 20 paskatinamųjų stipendijų. Taip pat romų tautinei bendrijai buvo teikiama teisinė pagalba.

Per 2025 metus įgyvendinant projektą „Vietinės romų platformos – kelias link bendradarbiavimo su savivaldybėmis“ (7 dalis) buvo nuosekliai vykdomos veiklos trijose pagrindinėse srityse: bendradarbiavimo su savivaldybėmis stiprinimo, romų tautinės mažumos įgalinimo ir romų kultūros sklaidos. Projektas prisidėjo prie efektyvesnio romų tautinės mažumos ir vietos savivaldos institucijų dialogo bei praktinio bendradarbiavimo.

Vilniuje, Kybartuose, Marijampolėje ir Jonavoje dirbę romų tarpininkai teikė nuolatinę pagalbą romų bendruomenės nariams: padėjo tvarkyti dokumentus, lydėjo į viešojo administravimo ir kitas institucijas, skatino vaikų mokyklos lankomumą ir bendruomenės įsitraukimą. Tarpininkai kas mėnesį dirbo po 80 valandų, Marijampolėje – po 40 valandų, o jų paslaugomis reguliariai naudojosi apie 20–30 romų tautybės asmenų. Projekte dirbanti teisininkė kas mėnesį teikė teises konsultacijas ir pagalbą, prisidėdama prie romų teisių užtikrinimo ir socialinės atskirties mažinimo.

2025 m. lapkričio 17–18 d. Vilniuje surengtas dviejų dienų seminaras mokytojams „Atminties kelias: romų istorijos pažinimas ir mokymas mokykloje“, kurį organizavo Departamentas kartu su Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriatu ir Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultetu. Seminaras subūrė 21 pedagogą iš įvairių Lietuvos savivaldybių ugdymo įstaigų, siekiančių pagilinti žinias apie romų istoriją, tapatybę ir genocidą bei ieškančių veiksmingų būdų šias temas integruoti į ugdymo procesą.

Įgyvendintos veiklos sustiprino romų tautinės mažumos pasitikėjimą institucijomis, padidino jų savarankiškumą sprendžiant kasdienius klausimus ir sudarė prielaidas tvariam bendradarbiavimui su savivaldybėmis ateityje.

3. Tautinių mažumų šeštadieninių–sekmadieninių mokyklų veiklą skatinantiems projektams 2025 m. skirta 29 100 Eur. Finansavimas skirtas 21 projektui (2024 m. skirta 30 000 Eur., finansuoti 23 projektai). Už šias lėšas neformalaus ugdymo mokyklos įsigijo mokymo priemonių, kompiuterių ir kitos skaitmeninės technikos mokymo veiklai pagerinti, tautinių kostiumų, muzikos instrumentų. Taip pat turėjo galimybę vykdyti įvairias pilietines, pažintines veiklas: vykti į ekskursijas, bendradarbiauti su kitomis neformalaus ugdymo mokyklomis ir dalintis patirtimi, dalyvauti bendruose projektuose, mokytis šokių, dainų, rankdarbių ir amatų, atspindinčių tautines tradicijas.

Spalio 10–11 d. Visagine vyko Departamento organizuotas dviejų dienų kvalifikacijos kėlimo seminaras „Tautinių mažumų neformaliojo švietimo programų parengimas akreditavimui“. Renginyje subūrė 20 tautinių mažumų neformalaus ugdymo mokytojų bei kultūros ir integracijos centrų atstovų iš Kauno, Klaipėdos, Vilniaus ir Visagino. Dalyviai atstovavo armėnų, azerbaidžaniečių, baltarusių, rusų, totorių, ukrainiečių ir vokiečių tautinėms bendrijoms. Seminaro dalyviai gilinosi į neformaliojo švietimo programų rengimo etapus, NVŠ krepšelio skyrimo tvarką, programų tikslų ir uždavinių formulavimą, buvo analizuojamos programų akreditavimo galimybės ir pavyzdžiai. Taip pat buvo nagrinėjamos pilietiškumo ugdymo ir komandinio darbo temos.

2025 m. vykdytas tautinių mažumų 34 neformalaus ugdymo įstaigų veiklos monitoringas. Aplankyta 10 neformalaus ugdymo mokyklų Visagine ir Vilniuje. Visagino kultūros centre aplankyti „Gimtosios mokyklos“ baltarusių, lenkų, totorių, ukrainiečių, vokiečių būreliai, Visagino kultūros centro ukrainiečių vaikų ansamblis „Makivka“, rusų vaikų folkloro ansamblis „Zavoronok“ ir uzbekų šeštadieninė-sekmadieninė mokykla "Nur". Tautinių bendrijų namuose Vilniuje aplankyta Armėnų kalbos ir kultūros mokykla, Lietuvos graikų draugijos „Patrida“ sekmadieninė mokykla ir Tadžikų sekmadieninė mokykla. Apsilankymų metu stebėtos pamokos, užsiėmimai, repeticijos, su neformalaus ugdymo mokytojais aptarti einamieji klausimai, iššūkiai, ateities planai. Parengta ataskaita apie tautinių mažumų neformalaus ugdymo įstaigų mokytojų ir mokinių skaičiaus dinamiką 2021-2025 m., skaitlingiausias šiuo metu veikiančias neformalaus ugdymo mokyklas, ugdymo programų įvairovę, Departamento indėlį skatinant ir stiprinant tautinių mažumų vaikų ir jaunimo neformalaus ugdymo veiklas, keliant neformalaus ugdymo mokytojų kvalifikaciją.

4. Pilietiškumo ugdymo, tarpkultūrinio dialogo ir atminties įprasminimo veikloms Rytu Lietuvos regione 2025 m. skirta 77 975 Eur. Finansuoti 38 projektai (2024 m. skirta 69 000 Eur. finansuoti 44 projektai):

Departamentas, įgyvendindamas Tautinių mažumų integracijos į Lietuvos visuomenę išsaugant jų tapatumą programą, vykdė priemonę „Pilietiškumo ugdymo, tarpkultūrinio bendradarbiavimo ir atminties įprasminimo veiklos, skirtos Rytų Lietuvos regionui“. Vykdam šią priemonę buvo organizuotas kultūros projektų finansavimo konkursas ir gauta 50 paraiškų. Iš Departamento buvo prašoma 277 911 Eur. Kultūros projektams, vykdančiams pilietiškumo ugdymo, tarpkultūrinio dialogo ir atminties įprasminimo veiklas Rytų Lietuvos regione,

2025 m. Departamentas skyrė 77 975 Eur: iš jų 48 675 Eur. teko ugdymo įstaigoms. Iš viso finansuoti 38 projektai: 24 ugdymo įstaigų ir 14 kitų organizacijų projektų. Rytų Lietuvos mokyklos ir kitos ugdymo įstaigos aktyviai dalyvauja įgyvendinamuose projektuose: per metus į veiklas buvo įtraukta apie 90 mokyklų ir daugiau nei 4 200 vaikų bei jaunimo.

Gruodžio 4 d. organizuoti nuotoliniai mokymai Rytų Lietuvos ugdymo įstaigų darbuotojams, skirti kultūros projektų finansavimo, paraiškų rengimo ir projektų įgyvendinimo ataskaitų teikimo klausimams. Mokymai vyko „Teams“ platformoje, kurioje dalyvavo 30 mokytojų ir projektų vadovų iš Ignalinos, Šalčininkų, Švenčionių Trakų ir Vilniaus rajonų, Vilniaus miesto bei Visagino ugdymo įstaigų.

Įgyvendindamas veiklos prioritetą **„kurti darnią pilietinę visuomenę, integruojant tautinių bendruomenių kultūrinį ir istorinį paveldą į Lietuvos visuomenės gyvenimą bei plėtojant kultūrinę įvairovę“**, Departamentas ne tik finansavo kultūros projektus, bet ir vykdė kitas prioritetines veiklas. Bendradarbiaudamas su Kultūros ministerija, Departamentas organizavo Lietuvos žydų genocido atminimo dienių paminėti skirtą renginį. Rugsėjo 25 d. Panerių memoriale įvyko Lietuvos žydų genocido aukų pagerbimo ceremonija, skirta Holokausto aukoms pagerbti. Ceremonijoje dalyvavo valstybės, savivaldybių institucijų, žydų nevyriausybių organizacijų atstovai, taip pat užsienio šalių diplomatinė atstovybių vadovai ir atstovai.

Rugpjūčio 2 d. organizuotas Romų genocido atminimo dienos renginys. Tęsiant nuo 2004 m. puoselėjamą tradiciją, prie obelisko fašistinio teroro aukoms atminti buvo pagerbtos genocido aukos. Departamentas nuosekliai įgyvendino svarbias iniciatyvas, skirtas tautinių mažumų kultūrų puoselėjimui, tarpkultūriniam dialogui ir M. K. Čiurlionio metų įprasminimui. 2025 metais finansuotas M. K. Čiurlionio metams skirtas meninio projekto – spektaklio „M. K. Čiurlionis. Trajektorijos“ – pristatymas. Spektaklį pastatė ir rodė Vilniaus lenkų teatras „Studija“ (režisieriai Mariusz Malec ir Lilija Kezic, scenarijaus autorė Henryka Sokołowska). Jis buvo parodytas du kartus: 2025 m. lapkričio 8 d. Vilniaus senajame teatre ir 2025 m. gruodžio 28 d. Naujosios Vilnios kultūros centre. Tarp žiūrovų buvo Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Kultūros ministerijos, Lenkijos Respublikos ambasados, Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono savivaldybių, taip pat lenkų tautinės mažumos nevyriausybių organizacijų atstovai

Taip pat buvo koordinuotas paskaitų ciklo „Pasaulio sutvėrimas – tema M. K. Čiurlionio kūryboje“ įgyvendinimas Kaune, Vilniuje, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Visagine. Penkios paskaitos vyko M. K. Čiurlionio namuose Vilniuje, Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje Kaune, Klaipėdos miesto savivaldybės Tautinių kultūrų centre, Šiaulių miesto bibliotekoje ir Visagino kultūros centre. Paskaitų metu buvo analizuojami M. K. Čiurlionio kūryboje atsispindintys įvairių tautų, ypač Artimųjų Rytų, mitologiniai vaizdiniai.

Paskaitose panaudota specialiai parengta ir surinkta iliustracinė medžiaga bei apie 40 teminių vizualinių pristatymų. Renginius praturtino Vytauto Didžiojo universiteto Muzikos akademijos pianistų ir solistės atliekami muzikos kūriniai. Paskaitose dalyvavo daugiau kaip 200 dalyvių.

Įgyvendinant veiklos prioritetą - **„stiprinti tautinių mažumų atsparumą informacinėms grėsmėms ir tautinių mažumų pažinimą bei visuomenės informavimą“** - bei vadovaujantis 2025 m. balandžio 30 d. Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. IV-358 „Dėl finansavimo skyrimo“, Departamentui skirtas finansavimas projektui „Tautinių mažumų būklės stebėsenos tobulinimas“ įgyvendinti.

Projektas vykdomas pagal 2021–2030 m. kultūros ir kūrybingumo plėtros programos pažangos priemonę Nr. 08-001-04-03-01 „Tautinių mažumų įsitraukimo ir įtraukties į visuomeninį

gyvenimą skatinimas ir informacinės atskirties mažinimas“. Projekto tikslas – remiantis atliktų specialių tyrimų rezultatais, kitų duomenų ir prieinamos informacijos bei sisteminės analizės pagrindu, sukurti tautinių mažumų stebėsenos metodiką, skirtą tautinių mažumų būklės stebėsenai ir nustatyti periodinio vertinimo rodiklius bei jų matavimo kriterijus, kurie užtikrins objektyvų kokybinį tautinių mažumų būklės vertinimą.

Projektui 2025 m. skirta 60 000 Eur., 2026 m. numatyta skirti 70 000 Eur. Bendra projekto vertė – 130 000 Eur. 2025 m. Departamento užsakymu Lietuvos socialinių mokslų centro Sociologijos institutas parengė esamos situacijos analizę tautinių mažumų būklei įvertinti ir sukūrė metodiką. 2026 m. bus atliktas tautinių mažumų būklės tyrimas ir parengta tyrimo rezultatų ataskaita. Šį tyrimą planuojama kartoti 2028 ir 2030 m., o vėliau – kas dvejus metus. Tai leis nuosekliai stebėti pokyčius tautinių mažumų srityje ir užtikrinti duomenimis pagrįstos tautinių mažumų politikos formavimą bei įgyvendinimą.

2025 m. Departamentas subūrė skirtingų sričių specialistus ir sudarė ekspertinę darbo grupę, kurios tikslas – identifikuoti pagrindines tautinių mažumų integracijos problemas ir parengti pasiūlymus jų sprendimui. Šios iniciatyvos metu buvo organizuota 2 dienų strateginė sesija (Chatham House principu), skirta išgryninti esminius tautinių mažumų iššūkius, nustatyti jų priežastis bei aptarti galimus sprendimus. Dalyvavo 15 ekspertų. Diskusijos vyko trimis pagrindinėmis kryptimis: Lietuvos tautinių mažumų socioekonominė padėtis, tautinių mažumų dalyvavimas visuomeniniame gyvenime ir nuostatos apie tautines mažumas Lietuvos visuomenėje. Kryptys buvo pasirinktos atsižvelgiant į akademinis tyrimus ir nacionalinio lygmens strateginius dokumentus. Nors dalyviai galėjo laisvai pasirinkti diskusijų kryptį, minėtos teminės sritys turėjo esminę įtaką strateginės sesijos rezultatams. Strateginės sesijos ataskaitoje pateikiamos išvalgos tautinių mažumų politikos formuotojams ir įgyvendintojams, struktūruotos pagal minėtas temines kategorijas, išskiriant horizontaliai pasikartojančius aspektus. Baigiamojoje dalyje pateikiamos ekspertų rekomendacijos dėl tolesnio bendradarbiavimo su Departamentu ir bendrų veiksmų formuojant ir įgyvendinant tautinių mažumų politiką.

2025 m. Departamentas bendradarbiaudamas su sociologu dr. Gintaru Šumsku, atliko Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų (toliau - Centrai) lankytojų apklausą ir analizę. Tyrimas yra tęstinis – analogiška analizė buvo atlikta 2022 m., todėl 2025 m. duomenys leido įvertinti pokyčių dinamiką. Atsižvelgiant į augančią imigraciją, 2025 m. analizė buvo papildyta Centruose besilankančių užsieniečių apklausa. Iš viso apklausta po 200 tautinių mažumų atstovų ir užsieniečių. Analizės rezultatai rodo, kad Centrų veikla vertinama labai palankiai. Ypač reikšmingos laikomos kultūrinės veiklos, tautinių bendrijų telkimas ir tarpkultūrinio dialogo skatinimas. Centrai suvokiami kaip saugi erdvė kultūrinei tapatybei puoselėti ir aktyviam dalyvavimui visuomenės gyvenime. Respondentai pabrėžė svarbų Centrų vaidmenį užsieniečių integracijoje. Efektyviausia integracijos priemone laikomas valstybinės kalbos mokymas. Taip pat akcentuojamas poreikis didinti vietos gyventojų toleranciją, užtikrinti pakankamą finansavimą integracijos programoms, supaprastinti administracines procedūras bei sudaryti palankesnes įsidarbinimo galimybes. Tautinių mažumų atstovai nurodė poreikį stiprinti gimtosios kalbos ir kultūros puoselėjimą. Nors mokymosi galimybės egzistuoja, jų pasiūla ir kokybė dažnai neatitinka lūkesčių, ypač mažesnių bendrijų atveju. Taip pat išryškėjo informacijos apie tautines bendrijas trūkumas viešojoje erdvėje. Analizė atskleidė diskriminacijos patirčių augimą: 2025 m. apie asmeninę diskriminaciją dėl tautybės nurodė 30 proc. respondentų (2022 m. – 15 proc.). Diskriminacija dažniausiai patiriama neformaliose kasdienėse situacijose. Tyrimas patvirtino, kad Centrai turi stabilią lankytojų auditoriją: 82 proc. respondentų nurodė jų veiklose dalyvaujantys ilgiau nei trejus metus (2022 m. – 65 proc.). Informacija apie Centrų veiklą ir toliau daugiausia lankytojus pasiekia per neformalius socialinius ryšius, o skaitmeninės ir viešosios komunikacijos įtaka išlieka nedidelė.

2025 m. gegužės 22–23 d. Vilniuje Departamentas, bendradarbiaudamas su Britų taryba Lietuvoje, surengė tarptautinę konferenciją „iN’25: Integracijos ir įtraukties forumas“. Renginyje subūrė daugiau nei 30 pranešėjų ir daugiau nei 200 dalyvių iš Lietuvos ir užsienio šalių. Forumo

programa apėmė 12 aktualių temų, susijusių su tautinių mažumų padėtimi, migracijos procesais, integracija ir visuomenės sanglauda.

Forumo metu buvo nagrinėjamos įtraukios pilietinės visuomenės kūrimo, migracijos ir integracijos perspektyvų, žiniasklaidos kuriamų naratyvų, socialinės sanglaudos, politikos vizijų bei dirbtinio intelekto galimybių integracijos kontekste temos.

Ižvalgomis dalijosi ESBO Aukštojo komisaro tautinių mažumų klausimais biuro, užsienio tyrimų centrų bei tarptautinių organizacijų ekspertai. Diskusijose dalyvavo Lietuvos akademių sluoksnių atstovai, Migracijos departamento ir ministerijų atstovai, duomenų strategai, žurnalistai bei nevyriausybinių organizacijų atstovai. Surengti politikų debatai, kuriuose dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo nariai ir politikos formuotojai. Konferencijos programą papildė interaktyvios dirbtuvės, skirtos praktiniams tarpkultūrinio dialogo ir įtraukios tapatybės formavimo aspektams nagrinėti.

Siekiant užtikrinti kuo platesnį renginio pasiekiamumą, konferencija abi dienas buvo tiesiogiai transliuojama Tautinių mažumų departamento „YouTube“, „Facebook“ ir „LinkedIn“ paskyrose bei specialioje renginio interneto svetainėje. Nuotoliniai dalyviai turėjo galimybę aktyviai įsitraukti į diskusijas ir užduoti klausimus pranešėjams naudodami interaktyvią platformą. Britų tarybos finansinis indėlis pagal 2025 m. birželio 23 d. sutartį Nr. SP-91 – 20 tūkst. Eur.

Taip pat per ataskaitinį laikotarpį Departamentas įgyvendino tris edukacines veiklas: 2025 m. rugpjūčio 28 d. inicijuota tautinių mažumų jaunimo edukacinė stovykla "Bendraamžių akademija"; 2025 m. rugpjūčio 29–30 d. Vilniuje vykusiame diskusijų festivalyje „Būtent!“ suorganizuota diskusija „Lietuvos tautinės mažumos 2050: įvairovės architektai ar paskutiniai gyvieji kultūrinės mozaikos pikseliai?"; 2025 m. spalio 2 d. Kaišiadoryse suorganizuotas seminaras savivaldybių darbuotojams. Seminaro metu pristatytos tautinių mažumų projektų finansavimo galimybės, teisinis reglamentavimas, nematerialiojo kultūros paveldo ir daugiakultūriškumo puoselėjimo aspektai, taip pat diskutuota savivaldybių ir Departamento bendradarbiavimo stiprinimo, informacinių grėsmių prevencijos klausimais.

Stiprindamas tautinių mažumų kultūrų sklaidą, 2025 m. Departamentas parengė ir puslapyje viešino 126 informacinius pranešimus, Facebook paskyroje – 124 pranešimus ir LinkedIn – 76 pranešimus. Pažymėtina, kad Departamentui priklausančių socialinių paskyrų administravimas apima nuolatinį turinio atnaujinimą, aktyvią komunikaciją su sekėjais ir įstaigos veiklos sklaidą socialiniuose tinkluose. Šių paskyrų sekėjų skaičius siekia 2161, kas rodo didelį susidomėjimą ir aktyvumą. Departamentas siekia užtikrinti efektyvų informacijos perdavimą, skatinti tautinių bendrijų įsitraukimą, palaikyti ryšį su sekėjais ir skleisti svarbią informaciją apie Departamento vykdomas veiklas, projektus bei iniciatyvas, taip prisidedant prie tautinių mažumų kultūros ir teisių sklaidos.

Organizuotas konkursas žurnalistų premijai „Už tarpkultūrinio dialogo skatinimą“ gauti. 2025 m. konkursui pateiktos 6 paraiškos (2024 m. – 7 paraiškos). Vertinimo komisijos sprendimu premija už tarpkultūrinio dialogo skatinimą skirta LRT žurnalistei Monikai Juškevičiūtei-Muravjovai už publikacijų seriją „Rusakalbių Lietuva: kalba, tapatybė ir dialogas“, nagrinėjančią tautinių mažumų padėtį Lietuvoje. Atsižvelgiant į vertinimo komisijos rekomendaciją, specialioji premija padalinta Natalijai Zverko už straipsnių ciklą „Aš rusas?“ ir Renatai Dunajewskai už publikaciją apie ansamblio „Wilia“ 70-metį, atskleidžiančią kultūrinio paveldo ir tautinio tapatumo temas.

Departamentas, siekdamas formuoti valstybės tautinių mažumų politikos įgyvendinimui reikalingas akademių tyrimų kryptis, vietoje Akademių darbų konkurso nuo 2026 m. planuoja įsteigti stipendijas Lietuvos aukštųjų universitetinių mokyklų studentams, pasirinkiantiems mokslo baigiamiesiems darbams temas, atitinkančias Departamento, kartu su akademiene bendruomene pasiūlytas tyrimų sritis. Stipendijos skyrimo tikslas – skatinti Lietuvos aukštųjų universitetinių mokyklų studentus domėtis Lietuvos tautinėmis mažumomis ir įvairių studijų kryptių mokslo darbams visose studijų pakopose (bakaluro, magistrantūros ir doktorantūros) rinktis su tautinėmis mažumomis susijusias temas, įskaitant lyginamuosius šios tematikos tyrimus Europos ir pasaulio

kontekstuose. 2025 m. Departamentas parengė stipendijos skyrimo nuostatus bei juos suderino su Akademine taryba.

Departamentas tęsė bendradarbiavimą su savivaldybėmis ir valstybinėmis institucijomis. Siekdamas duomenimis pagrįsto politikos įgyvendinimo, Departamentas surinko, išanalizavo duomenis ir parengė ataskaitas³ apie praėjusiais metais Lietuvos savivaldybių ir institucijų skirtą paramą ir finansuotus projektus tautinių mažumų srityje. Departamento apdovanojimas ir padėka buvo įteikti Kaišiadorių rajono savivaldybei ir merui Šarūnui Čėsnai – už tautinių mažumų paveldo ir kultūros puoselėjimą.

2025 m. Departamentas kreipėsi į 60 savivaldybių dėl šiose institucijose vartojamos tautinių mažumų kalbos. Savivaldybių pateiktais duomenimis, 28 iš jų gyventojus aptarnauja viena ar keliomis tautinių mažumų kalbomis, dažniausiai rusų, ukrainiečių, latvių, vokiečių. Varėnos rajono savivaldybė teikia informaciją anglų, estų, latvių, lenkų, vokiečių, rusų kalbomis. Šešios savivaldybės aptarnauja tik lietuvių kalba. Vilniaus rajono savivaldybė prašymus verčia į valstybinę kalbą. Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje užtikrinamas paslaugų prieinamumas rusakalbams gyventojams – visuose asmenų aptarnavimo padaliniuose prašymai gali būti priimami žodžiu rusų kalba. Panevėžio rajono savivaldybė anglų arba rusų kalba aptarnauja tik iš anksto suderinus.

Įgyvendinant veiklos prioritetą **„stiprinti tautinių mažumų atstovavimą nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu“** vadovaujantis Lietuvos Respublikos tautinių mažumų įstatymo nuostatomis, buvo parengti ir Tautinių mažumų departamento prie LRV direktoriaus įsakymu patvirtinti Tautinių mažumų tarybos nuostatai bei organizuoti Tautinių mažumų tarybos (toliau - TMT) rinkimai. 2025 m. spalio 14 d. Tautinių mažumų departamento direktoriaus įsakymu Nr. IV – 14 buvo patvirtinta naujos sudėties TMT. Ją sudaro tautines mažumas vienijančių organizacijų bei nevyriausybinių organizacijų, veikiančių tautinių mažumų teisių įgyvendinimo srityje, atstovai. TMT veiklą reglamentuoja Tautinių mažumų įstatymas ir Tautinių mažumų tarybos nuostatai. Tautinių mažumų 2025 – 2030 m. kadencijos TMT sudaro 24 nariai (9 vyrai ir 15 moterų), atstovaujantys 15-ai tautybių: armėnams, baltarusiams, estams, graikams, karaimams, latviams, lenkams, romams, rumunams, rusams, totoriams, ukrainiečiams, uzbekams, vokiečiams ir žydams. TMT narius delegavo organizacijos, veikiančios Kaune, Klaipėdoje, Vilniuje, Utenoje ir Šilutėje. Iš viso rinkimuose dalyvavo 115 organizacijų. Tautinių mažumų tarybos pirmininku išrinktas Vladislav Voinič, o pirmininko pavaduotojomis – Lučija Bartkienė ir Evelina Paulavičienė. Departamentas TMT nariams raštu pateikė veiklos pasiūlymų projektą.

2025 metais Departamentas aktyviai plėtojo bendradarbiavimą su tarptautinėmis organizacijomis, užsienio valstybių institucijomis ir tautinių mažumų nevyriausybėmis organizacijomis, siekdamas stiprinti tautinių mažumų politikos įgyvendinimą, keitimąsi gerąja patirtimi ir tarpkultūrinį dialogą.

Departamento atstovai dalyvavo tarptautiniuose susitikimuose, konferencijose, mokymuose ir ekspertiniuose vizituose Švedijoje, Norvegijoje, Estijoje, Belgijoje, Vengrijoje, Suomijoje ir Izraelyje. Renginiuose buvo aptariami romų ir kitų tautinių mažumų įtraukties, nediskriminavimo, kultūrinės įvairovės, integracijos politikos, projektų administravimo, žmogaus teisių, Holokausto ir romų genocido atminties įprasminimo bei kovos su antisemitizmu ir antičigonizmu klausimai.

Ypatingas dėmesys skirtas dalyvavimui Europos Tarybos ADI-ROM komiteto veikloje, Europos Komisijos organizuojamuose mokymuose, Romų platformos susitikimuose bei tarptautinėse konferencijose ir akademinuose renginiuose. Taip pat organizuotas Estijos Respublikos Kultūros ministerijos ir tautinių mažumų nevyriausybinių organizacijų delegacijos vizitas Lietuvoje, kurio metu buvo pristatyta Lietuvos tautinių mažumų politikos formavimo ir įgyvendinimo patirtis.

Šios veiklos prisidėjo prie Departamento institucinių kompetencijų stiprinimo, tarptautinio bendradarbiavimo plėtros ir Lietuvos tautinių mažumų politikos matomumo tarptautiniu lygmeniu.

³ Tautinių mažumų projektų finansavimo savivaldybėse 2024 m. ataskaita

<https://tmde.lrv.lt/public/canonical/1750938235/10062/2024%20m.%20savivaldybi%C5%B3%20ataskaita.pdf>

2025 metais atliktas Europos Tarybos Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijos Patariamąjo komiteto penktosios nuomonės rekomendacijų įgyvendinimo monitoringas. 2025 metų birželio mėnesį už rekomendacijų įgyvendinimą atsakingoms institucijoms išsiųsti raštai, kuriais paprašyta peržiūrėti rekomendacijas ir įvertinti, ar jų kompetencijai priskirtos rekomendacijos yra įgyvendintos arba įgyvendinamos. Taip pat institucijos informuotos, kad 2026 metų pradžioje Departamentas kreipsis dėl informacijos, reikalingos šeštajai periodinei ataskaitai pagal Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją, ir duomenų apie Konvencijos rekomendacijų įgyvendinimą. Siekiant užtikrinti rekomendacijų prieinamumą ir sklaidą, buvo organizuotas Patariamąjo komiteto penktosios nuomonės rekomendacijų vertimas į lietuvių kalbą.

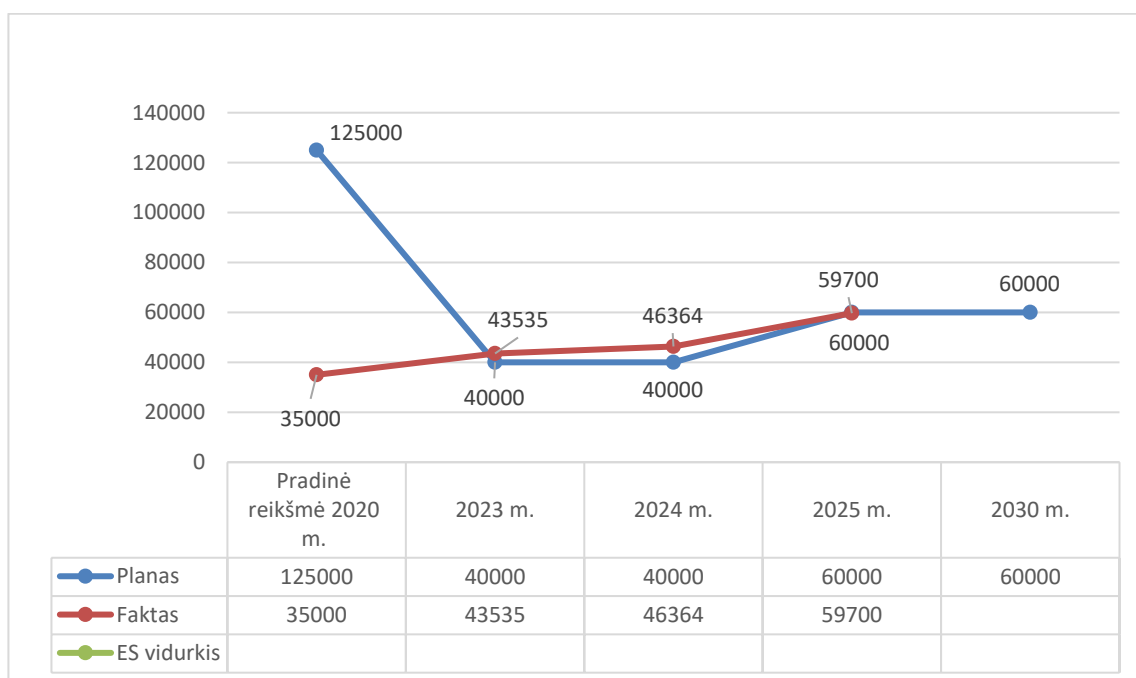
Funkcijų vykdymo programos „Tautinių mažumų integracijos į Lietuvos visuomenę, išsaugant jų tapatybę“ uždaviniui – **Stiprinti tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų bendruomeniškumą, įgalinant ir konsoliduojant tautines mažumas su bendruomenėmis, savivalda, nevyriausybinėmis organizacijomis, plėtojant tautinių mažumų įtrauktį į Lietuvos švietimo, kultūros, informacinę erdvę**, įgyvendinti, Departamentas įvykdė 1 tęstinės veiklos priemonę – 2024 m. gruodžio 6 – 30 d. skelbė konkursą Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veiklos projektams finansuoti 2025 metais.

Atlikus pateiktų projektų administracinės atitikties vertinimą, ekspertų komisijai buvo pateiktos 25 projektų paraiškos. Pateiktas paraiškas vertino iš įvairių institucijų ir nevyriausybinių organizacijų suburta ekspertų paraiškų vertinimo komisija. 22 projekto įgyvendinimui skirtas 405 tūkst. eurų finansavimas. (2023 m. buvo skirtas 410 tūkst. eurų finansavimas, 2024 m. – 400 tūkst. eurų).

Finansavimo gavėjais 2025 m. tapo I. Luckevičiaus baltarusių muziejus, VšĮ Kauno įvairių tautų kultūrų centras, Klaipėdos miesto savivaldybės tautinių kultūrų centras, VšĮ Lietuvos tautinių mažumų folkloro ir etnografijos centras, Pabradės miesto kultūros centras, VšĮ Tautinių bendrijų namai, Trakų kultūros rūmai, VšĮ Romų visuomenės centras, Vilniaus agroekologijos mokymo centro filialas „Dieveniškių Simono Karczmara amatų kiemas“, Vilniaus lenkų kultūros namai ir Visagino kultūros centras.

2025 m. gruodžio mėn. Kultūros ministerijai pateiktas raštas dėl Departamento viešųjų įstaigų tolimesnės veiklos plano. Remiantis 2025 m. gruodžio 10 d. patvirtintu Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 6.1.4. punktu, kuriame yra numatyta konsoliduoti tautinių mažumų sektoriuje veikiančių viešųjų įstaigų, kuriose dalyvauja valstybė, funkcijas ir užtikrinti veiklos efektyvumą, pateiktas numatomas pertvarkos planas. 2026 m. planuojamas naujos viešosios įstaigos steigimas, kuri veiktų nacionaliniu mastu tautinių mažumų srityje. Per 2027 m. nauja įstaiga turėtų perimti šiuo metu VšĮ Tautinių bendrijų namų ir VšĮ Kauno įvairių tautų kultūrų centro įgyvendinamas veiklas bei išsipareigojimus. 2026 m. ketinama teikti siūlymus dėl Departamento pasitraukimo iš viešųjų įstaigų, kurios veikia nevyriausybinių organizacijų statusu, t.y. VšĮ Romų visuomenės centro ir VšĮ Lietuvos tautinių mažumų folkloro ir etnografijos centro, dalininkų. Galutinius sprendimus planuojama priimti atsižvelgus į Kultūros ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus išvadas dėl viešųjų įstaigų, kurių savininko ir dalininko teises vykdo Departamentas, veiklai skirtų lėšų panaudojimo. Šios išvados, numatytos 2025 m. veiklos plane, turėtų būti pateiktos 2026 m. pradžioje.

2. Paveikslas. Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų lankytojų skaičius (žmonės).

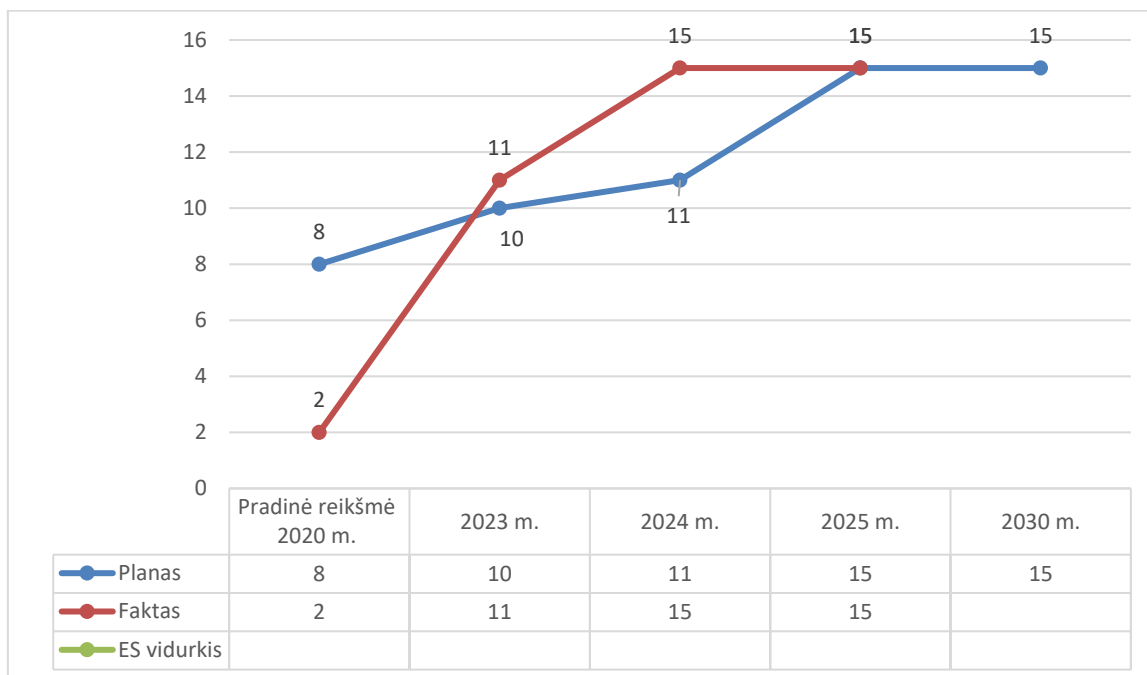
Nuo 2023 m. iki 2025 m. stebimas nuoseklus tautinių mažumų kultūros centrų lankytojų skaičiaus didėjimas. Tai atsitiko todėl, kad tautinių mažumų kultūros centrų veikla išlieka patraukli lankytojams dėl nuosekliai organizuojamų įvairių ir inovatyvių formatų renginių. Prognozuojama, kad 2026 metais lankytojų srautas tautinių mažumų kultūros centruose išliks stabilus ir nemažės.

Tautinių mažumų departamento valdymo programa buvo siekiama užtikrinti efektyvų Departamento nuostatuose nustatytų funkcijų vykdymą, didinti Departamento vidaus administravimo efektyvumą, kokybiškai ir efektyviai valdyti institucijos žmogiškuosius ir finansinius išteklius.

Tautinių mažumų departamento valdymo programoje numatytas uždavinys – „Užtikrinti tinkamą tautinių mažumų programos administravimą ir darbuotojų darbo sąlygas“. 2025 metais buvo įgyvendinamas užtikrinant kompetentingų darbuotojų išlaikymą ir jų profesinių kompetencijų nuoseklų ugdymą. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo efektyviai valdomi finansiniai ir materialieji ištekliai, kokybiškai bei operatyviai administruojama Departamento veikla, laiku ir skaidriai organizuojami viešieji pirkimai. Siekiant užtikrinti atvirą, patikimą ir skaidrią institucijos veiklą, buvo stiprinamas Departamento veiklos viešinimas ir didinamas visuomenės informuotumas apie vykdomas funkcijas ir pasiektus rezultatus.

Taip pat buvo kryptingai ugdomos darbuotojų kompetencijos, tobulinami profesiniai gebėjimai ir gilinamos specialiosios žinios, užtikrinančios efektyvų ir kokybišką Departamento funkcijų vykdymą.

3. Paveikslas. Kvalifikaciją tobulinusių darbuotojų skaičius (vienetai).

Kvalifikaciją tobulinusių darbuotojų skaičius 2023–2025 m. nuosekliai augo: 2023 m. faktinis rodiklis viršijo planą, 2024 m. augimas dar labiau paspartėjo, o 2025 m. pasiektas planuotas lygis – 15 darbuotojų. Tai rodo, kad Departamentas skiria itin didelį dėmesį darbuotojų profesinių įgūdžių tobulinimui ir suteikia galimybę dalyvauti įvairiuose mokymuose, seminaruose bei konferencijose. Darbuotojų tobulėjimas yra nenutrūkstamas procesas, kurį palaikydami ir skatindami, sukuriame gerovę tiek Departamentui, tiek patiems darbuotojams.

Departamente yra patvirtinta 17 pareigybių. 2025 metais 15 darbuotojų dalyvavo kvalifikacijos tobulinimo mokymuose (2024 m. 15 darbuotojų, 2023 m. 11 darbuotojų). 2025 m. rugsėjo mėn. priimti 2 darbuotojai, įdarbinti pagal Europos Komisijos projektą „Vietinės romų platformos – kelias link bendradarbiavimo su savivaldybėmis“ kurie kvalifikacijos kėlimo kursuose nedalyvavo.

2025 m. Departamento darbuotojams buvo organizuoti įvairūs kvalifikacijos tobulinimo mokymai, skirti pagerinti jų žinias ir gebėjimus svarbiose darbo srityse. Darbuotojai dalyvavo šiuose mokymuose: „Darbas SABIS: funkcionalumai, naujovės ir realūs taikymo pavyzdžiai“, „Praktiniai lietuvių kalbos redagavimo kursai“, „Dirbtinio intelekto mokymai“, „Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų diena. Tendencijos, praktika, sprendimai“, „Efektyvus darbas DBSIS aplinkoje: praktinės situacijos ir jų sprendimas“, „Valdymas: 20 ak. val. kursai vadovams ir personalo specialistams“, „Kibernetinė higiena MVĮ darbuotojams“, „Kibernetinio saugumo mokymai“, „Privačių interesų deklaravimas“, „Interesų konflikto identifikavimas ir valdymas“, „Tyrimo dėl deklaruojančio asmens elgesio atitikties Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatomis mokymai“, „Apribojimai pasibaigus tarnybai“, „Lobistinė veikla“, „Pokyčių iniciavimas ir valdymas“, „Lyderystė: kaip suderinti visų interesus“, „Konfliktų tarp suinteresuotų šalių valdymas“, „Duomenų analitika ir vizualizacija“, „Pokyčių valdymo pagrindai“, „Efektyvus problemų sprendimas komandoje“, „Mobingas: kaip atpažinti ir reaguoti“, „Tapai vadovu ir stresuoji? Tau gali padėti 5 mąstymo pokyčiai“.

Taip pat per ataskaitinį laikotarpį buvo suorganizuoti mokymai „Dirbtinis intelektas ir dezinformacija“, kurių metu dalyviai buvo supažindinti su dirbtinio intelekto taikymu, dezinformacijos atpažinimo principais ir jos poveikiu visuomenei. Taip pat įgyvendinti mokymai „Analitinio ir kritinio mąstymo aspektai“, skirti stiprinti gebėjimus vertinti informaciją, analizuoti

šaltinius ir priimti pagrįstus sprendimus. Be to, suorganizuoti kibernetinio saugumo mokymai, kurių metu buvo vykdoma socialinės inžinerijos ataka – apgaulės laiškų simuliacija, leidusi praktiškai įvertinti dalyvių atsparumą sukčiavimo bandymams ir didinti sąmoningumą kibernetinio saugumo srityje.

III SKYRIUS

VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ IR VALSTYBĖS KONTROLIUOJAMŲ VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ VEIKLOS REZULTATAI

Departamentas yra steigėjas:

1. VšĮ Tautinių bendrijų namų, kurie 2025 m. teikė įvairiapusę praktinę metodinę paramą tautinių mažumų organizacijoms, jų lyderiams siekiant įgyti naujų žinių, įgūdžių reikalingų kvalifikacijos tobulinimui, ieškojo naujų veiklos formų, bei jų įgyvendinimo metodų, padėjo formuoti tautinių mažumų nevyriausybinių organizacijų ateities veiklos viziją, siejant ją su demokratijos bei pilietinės visuomenės raidos procesais Lietuvoje ir Europoje.

2. VšĮ Kauno įvairių tautų kultūros centro, kuris 2025 m. inicijavo įvairius kultūros, meno, paveldo projektus, organizavo kultūros renginius, pristatymus, rengė mokymus, seminarus tautinių bendrijų vadovams, lyderiams, aktyviems organizacijų nariams bei jaunimui.

4 lentelė. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų pasiektos ir planuojamos pasiekti pagrindinių veiklos rodiklių reikšmės.

Eil. Nr.	Valstybės kontroliuojamos viešosios įstaigos pavadinimas	Veiklos tikslas arba programos uždavinys	Rodiklio pavadinimas, matavimo vnt.	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Planuojamos rodiklių reikšmės		
				2023 metai	2024 metai	2025 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai
1	2	3	4	5	6	7	5	6	7
1.	VšĮ Tautinių bendrijų namai	Išleisti 4 informacinio leidinio "Tautinių bendrijų naujienos" numerius	Išleistų informacinio leidinio numerių skaičius (vienetai)	4	4	4	4	4	4
		Parengti ilgalaike (ne trumpesnio kaip 3 metų laikotarpio) įstaigos veiklos strategiją	Parengta veiklos strategija (vienetai)	-	-	1	1	-	-
		Parengti teikiamų viešųjų paslaugų sąrašą, aprašymus ir kriterijus su teikiamų paslaugų kaina ir/arba tarifais	Parengtas viešųjų paslaugų sąrašas su aprašymais (vienetai)	-	-	1	1	-	-
		Teikti pagalbą ir sudaryti sąlygas tautinių mažumų nevyriausybiniams organizacijoms,	Organizuotų ir techniškai aptarnautų tautinių mažumų	118	103	120	120	125	125

		kolektyvams, neformaliojo švietimo įstaigoms vykdyti veiklą	kultūros paveldo, tradicijų sklaidos ir bendruomenių stiprinimo renginių skaičius (vienetai)						
			Organizuotų ir techniškai aptarnautų bendruomenių kolektyvų, klubų repeticijų skaičius (vienetai)	299	557	400	350	355	355
			Organizuotų ir techniškai aptarnautų tautinių mažumų neformaliojo švietimo įstaigų užsiėmimų skaičius (vienetai)	261	349	260	265	265	265
			Organizuotų tautinių mažumų kultūrą, tradicijas ir amatus pristatančių renginių vaikams ir jaunimui dalyvių skaičius (žmonės)	-	-	1400	1500	1550	1600
		Organizuoti seminarus, mokymus, diskusijas, tarptautinius susitikimus	Organizuotų renginių skaičius (vienetai)	24	49	30	30	35	40
		Organizuoti lietuvių kalbos kursus	Organizuotų lietuvių kalbos kursų grupių skaičius (vienetai)	52	56	46	35	40	45
			Organizuotų lietuvių kalbos kursų dalyvių	897	864	750	900	924	940

			skaičius (žmonės)						
		Įtraukti asmenis, priklausančius tautinėms mažumoms, į kultūrinę veiklą	Asmenų, dalyvaujančių tautinių mažumų kultūros veikloje ir sklaidoje skaičius (žmonės)	23900	26600	23000	24500	25000	25000
		Teikti Lietuvos kultūros tarybai paraiškas projektams, siekiant pristatyti šalies visuomenei tautinių mažumų kultūrą ir paveldą	Pateiktų Lietuvos kultūros tarybai paraiškų projektams skaičius (vienetai)	-	-	1	1	2	2
		Matuoti ir analizuoti įstaigos organizuojamos veiklos ir kultūros renginių kokybę dalyvių vertinimu	Apklaustų įstaigos lankytojų skaičius (žmonės)	-	-	40	40	60	80
2.	VšĮ Kauno įvairių tautų kultūrų centras	Stiprinti tautinių mažumų kultūrinės savasties išsaugojimą ir plėtoti tarpkultūrinį dialogą koordinuojant ir aktyvinant kultūrinės veiklas, kurios yra betarpiškai susijusios su tautinėmis mažumomis Kaune	Organizuotų tautinių mažumų kultūrą, tradicijas ir amatus atskleidžiančių viešų renginių, kurie parodytų šalies tautinių mažumų kultūrinės savastis ir tapatumą skaičius (vienetai)	100	148	126	120	130	140
			Asmenų, dalyvavusių tautinių mažumų kultūros veikloje ir sklaidoje, skaičius (žmonės)	8000	10870	25150	20000	22000	25000
		Skatinti Lietuvoje gyvenančių tautinių mažumų pilietiškumą	Organizuotų integraciją ir pilietiškumą skatinančių užsiėmimų	-	-	605	120	130	150

	ir integraciją į visuomenę, ypatingą dėmesį skiriant naujai besikuriančioms bendruomenėms	dalyvių skaičius (žmonės)						
	Stiprinti tautinių mažumų organizacijų ir meno kolektyvų aktyvių narių meninius ir administracinius gebėjimus	Repeticijų, mokymų ir konsultacijų dalyvių skaičius (žmonės)	-	-	220	200	220	250
	Stiprinti tautinių mažumų tarptautiškumo, integracijos į Europos Sąjungą vertybes	Įsitraukimų į tarptautinius projektus skaičius (vienetai)	-	-	4	1	1	1
	Teikti Lietuvos kultūros tarybai paraiškas projektams, siekiant pristatyti šalies visuomenei tautinių mažumų kultūrą ir paveldą	Pateiktų Lietuvos kultūros tarybai paraiškų projektams skaičius (vienetai)	-	-	1	1	2	2
	Matuoti ir analizuoti įstaigos organizuojamos veiklos ir kultūros renginių kokybę dalyvių vertinimu	Apklaustų įstaigos lankytojų skaičius (žmonės)	-	-	40	40	60	80

Direktorius

Dainius Babilas

Tautinių mažumų politikos analizės ir
informacijos skyriaus vyriausioji specialistė

Liudmila Čeponienė